

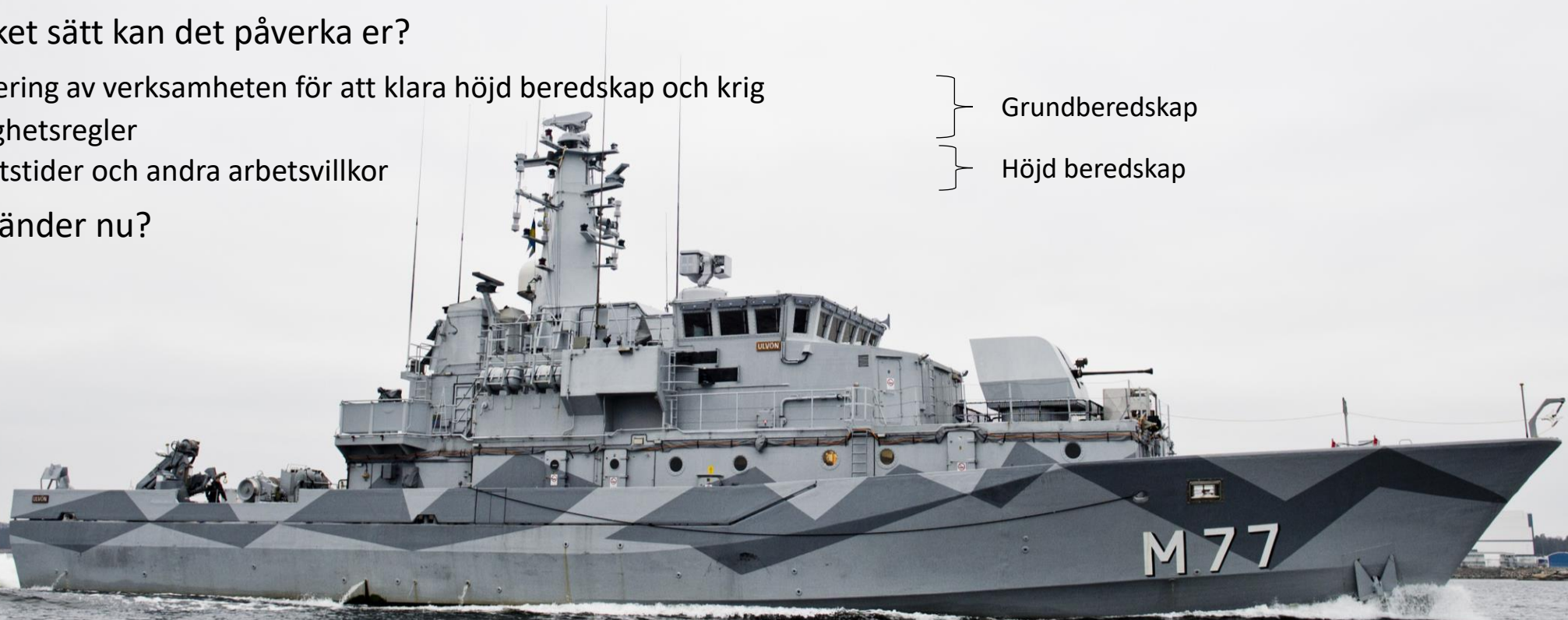


Totalförsvaret och arbetsgivarfrågor

Upplägg

- Intro, avgränsning och perspektiv
- Totalförsvaret – vad är det?
- Relevanta regler – var hittar ni dem?
 - Lag, förordning och kollektivavtal
- På vilket sätt kan det påverka er?
 - Planering av verksamheten för att klara höjd beredskap och krig
 - Ledighetsregler
 - Arbetstider och andra arbetsvillkor
- Vad händer nu?

} Grundberedskap
} Höjd beredskap



Hög förändringstakt

- Största upprustningen av vårt totalförsvaret sedan 1950-talet
- Största omläggningen av vår säkerhets- och försvarspolitik i modern tid
 - Förändrat militärstrategiskt läge samt Natomedlemskap påverkar utvecklingen av svensk försvarsförmåga
 - Skydda såväl svenska som alliansens intressen och verksamheter
- Kraftig tillväxt av det militära försvaret
 - Materiel och personal
 - Angelägna områden att omhänderta är bland annat digitalisering, AI, kvantteknik, maskininlärning och obemannade system





DET ÖKADE FOKUSET PÅ TOTALFÖRSVAR VÄCKER FRÅGOR

1. Vilka intressenter och perspektiv?
2. Vem gör vad – och i vilken ordning?
3. Nödvändigt att sortera, kategorisera och prioritera!

Totalförsvaret - syfte

- Centralt begrepp
- Samlingsnamn för den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig
- Utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp
- Syftet: Att vara krigsavhållande och trygga vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet (såsom vårt beslut att gå med i Nato!)



Totalförsvaret - innebörd

- Militär verksamhet (militärt försvar)
- Civil verksamhet (civilt försvar)
- I fredstid handlar det om:
 - beredskapsplanering
 - förmågehöjande åtgärder
 - säkerhetsskyddsåtgärder



☞ Totalförsvaret - innebörd

- Utformas för att även kunna användas vid:
 - Internationella fredsfrämjande och humanitära insatser
 - Stärka samhällets förmåga att hantera och förebygga svåra påfrestningar på samhället





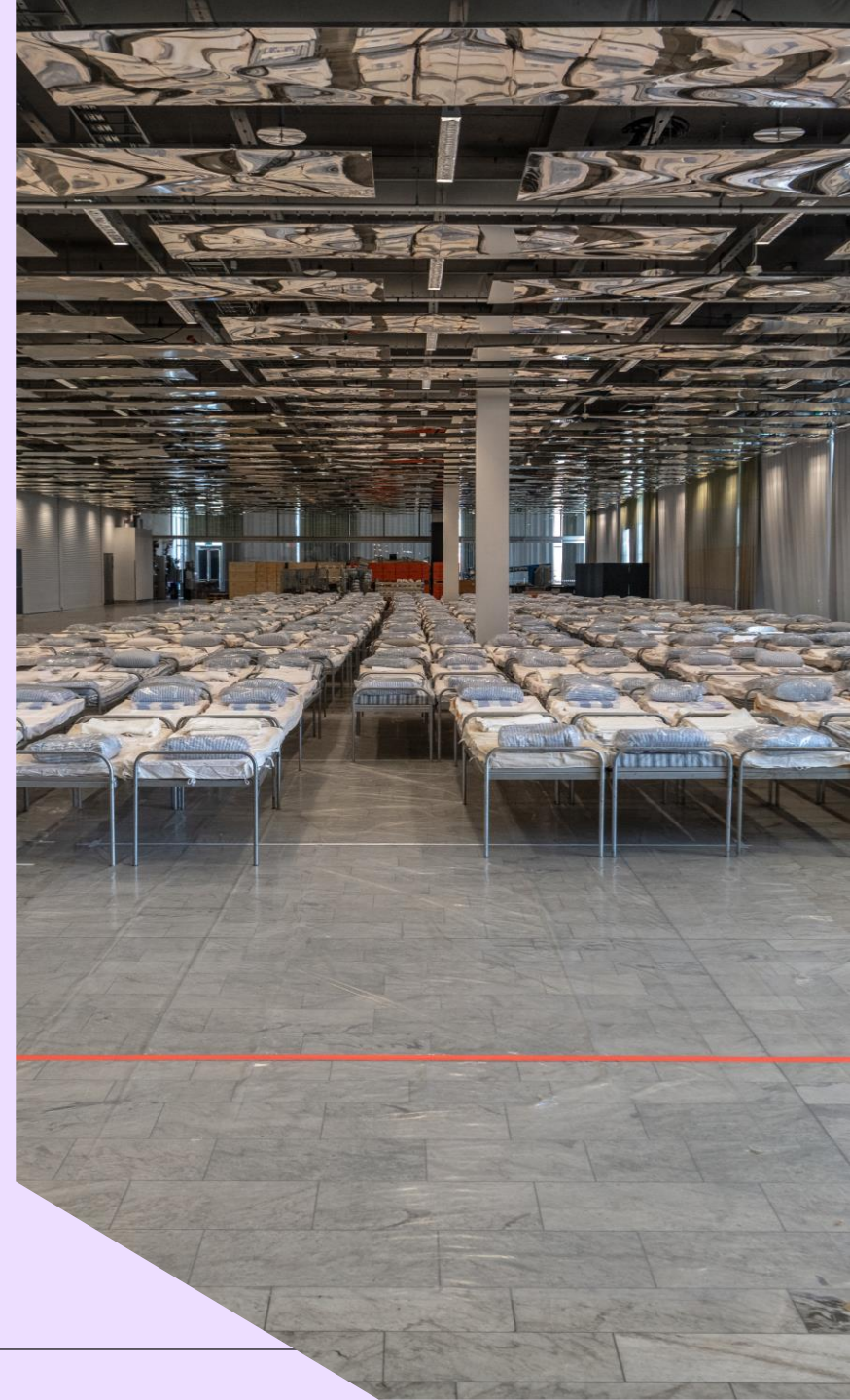
Totalförsvaret - omfattning



Totalförsvaret

Totalförsvaret - aktivering

- Stärka landets försvarsförmåga – beslut om höjd beredskap i två steg
 - Skärpt beredskap
 - Högsta beredskap
- } Viss del av landet eller viss verksamhet
- Beslut om att Sverige är i krig eller krigsfara fattas av regeringen
 - Detta beslut ligger till grund för beredskapshöjningar



Totalförsvaret

- I händelse av krig/krigsfara är totalförsvarets huvudfokus det militära försvaret
- Säkerställande av de viktigaste samhällsfunktionerna
- Skydd av civilbefolkningen
- Samhället ställer om till krigsförhållanden genom nationell kraftsamling
- Mobilisering även av civila resurser som gynnar försvaret av Sverige



Relevanta regler – var hittar ni dem?

- Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap
- Lag (1994:1809) om totalförsvarensplikt
- Lag (1994:2076) om skydd för anställning vid viss tjänstgöring inom totalförsvaret m.m.
- Lag (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar
- Lag (1982:1004) om skyldighet för näringsidkare, arbetsmarknadsorganisationer m.fl. att delta i totalförsvarensplaneringen
- Arbetsrättslig beredskapslag (1987:1262)
- Arbetstidsförordning (1982:901)
- Arbetsmiljöverordning (1977:1126)
- Beredskapsavtal (tecknat 1989 mellan SAF, LO/PTK)



Hur skulle detta kunna påverka er?

- **Planering av verksamheten**
- Verksamhet som är av särskild vikt för totalförsvaret
- Dialog med aktuell myndighet (sannolikt FMV eller FM) för att klargöra status
- Planering av verksamheten för att klara höjd beredskap och krig
 - Lång och bitvis förvirrande diskussion
 - Organisation och bemanning
 - "Disponibilitetskontroll"
 - "Ianspråktagande"
 - MBL?



Hur skulle detta kunna påverka er?

Planering av verksamheten

- Planering av bemanning är en ögonblicksbild – behov av ständig uppdatering för att hålla aktuell (åtagande mot Plikt och Prövningsverket)
- Planeringen ger en tydlig bild av hur organisationen kommer att se ut om beslut tas om allmän tjänsteplikt
- Arbetsförmedlingen kan anvisa vid behov av ytterligare personal (prioritering utifrån totalförsvarets behov)



Hur skulle detta kunna påverka er?

Ledighetsregler

- Ledighet för tjänstgöring enligt lag om totalförsvarsplikt (mönstring, grundutbildning, repetitionsutbildning, beredskapstjänstgöring och krigstjänstgöring)
- Ledighet för tjänstgöring som exempelvis reservofficer och inom hemvärnet
- Ledighet för tjänstgöring som tidvis tjänstgörande soldat/sjöman/gruppbefäl (samt utläggning av semester/föräldraledighet)



Hur skulle detta kunna påverka er?

Arbetstidsregler och andra arbetsvillkor

- Syftet – att ha en reglering som passar ”om någonting händer” (i annat fall gäller ordinarie regelverk)
- När tillämpas reglerna?
- Arbetsrättslig beredskapslag samt Beredskapsavtalet
 - Beredskapsavtalets förhållande till den arbetsrättsliga beredskapslagen?
 - Systematiken (och det materiella innehållet) förutsätter att parterna träffar ”ändamålsenliga kompletterande beredskapsavtal”

Hur skulle detta kunna påverka er?

Arbetstidsregler och andra arbetsvillkor

- **Beredskapslagen:** “Hanterar” MBL, lagen om fackliga förtroendemän, LAS, Semesterlagen, Föräldraledighetslagen, arbetstidsförordningen och arbetsmiljöförordningen
- **Beredskapsavtalet:** “Hanterar” arbetsskyldighet, arbetstidsfrågor, semester och annan ledighet, turordning, arbetsmiljö



Vad händer nu?

- Pågående översyn av den arbetsrättsliga beredskapslagstiftningen
- SOU "Arbetsrätten under krig och krigsfara"
- Följdbehov av förändringar av beredskapsavtalet
- Nytt avsnitt på Arbetsgivarguiden, samt fortsatt påverkansarbete





TACK